

**Economia, Organització i Gestió**

Codi: 102310

Crèdits: 6

| Titulació                                   | Tipus | Curs | Semestre |
|---------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2501572 Administració i Direcció d'Empreses | OT    | 4    | 2        |
| 2501573 Economia                            | OT    | 3    | 2        |
| 2501573 Economia                            | OT    | 4    | 2        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Miguel Ángel García Cestona

Correu electrònic: miguel.garcia.cestona@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

**Equip docent**

Jose Luis Masson Guerra

**Prerequisits**

Tenir nocions de càlcul i optimització. No hi ha altres prerequisits específics, però es recomana haver cursat "Economia de l'Empresa II" o, equivalentment, "Teories de l'Empresa".

**Objectius**

L'objectiu del curs "Economia, Organització i Gestió" és l'aplicació dels conceptes de costos de transacció i drets de propietat als problemes de disseny organitzatiu. A diferència d'altres cursos que se centren en el disseny intern, aquesta assignatura intentarà dur a terme una anàlisi econòmica de l'organització amb un èmfasi en els aspectes més institucionals i en el disseny de les relacions entre empreses. L'assignació dels drets residuals entre empreses o entre els diferents participants d'una organització (gestors, accionistes, empleats, proveïdors, ...) passa a erigir-se en l'element conceptual clau en aquest curs. Es desenvoluparan eines teòriques i empíriques per a la recerca de solucions als problemes de disseny organitzatiu i la consecució d'una major eficiència.

Freqüentment s'esmenten i comparen diversos models d'empresa: l'empresa americana, la japonesa, el model de cogestió alemany, etc. i veurem com contextos econòmics diferents han propiciat l'aparició d'institucions que proporcionen respostes diverses als problemes que afronta una organització. També s'analitzarà la participació en la presa de decisions i en el repartiment dels excedents de l'empresa a favor de col·lectius diferents dels accionistes, proposats per l'enfocament tradicional com únics propietaris de les empreses. El curs s'estructura en diversos temes. Els dos primers plantegen la problemàtica de la propietat en l'organització i els seus límits. Per a això s'invoca l'esmentat enfocament d'assignació de drets de decisió, distingint i insistint en les seves aportacions davant mètodes alternatius més tradicionals, previsiblement ja coneguts. El tema 3 estudia les diferents formes d'assignació de drets residuals entre empreses, il·lustrant diferents formes organitzatives com les associacions de proveïdors, les franquícies o el keiretsu japonès. Per contra, els temes 4, 5 i 6 se centren en l'assignació de drets dins de l'empresa; en particular entre els treballadors i els

proveïdors del capital, amb els seus corresponents problemàtiques. S'aborden aquí l'empresa cooperativa, amb l'exemple de les cooperatives de Mondragón, l'empresa capitalista i la presència de formes mixtes, com la cogestió i les noves formes de participació dels empleats en la presa de decisions de l'empresa. En l'última part del curs, s'analitzen nous elements que els canvis tecnològics estan imposant sobre l'empresa i s'ofereix una reflexió de caràcter més general sobre l'organització i la gestió des de l'anàlisi econòmic. Això inclou temes com la cultura corporativa, compensació dels directius o la pressió social exercida pels companys de treball.

## Competències

### Administració i Direcció d'Empreses

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Delegar la presa de decisions en els col·laboradors i proveir-los dels incentius necessaris perquè les decisions esmentades es prenguin en benefici de l'interès col·lectiu.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Identificar els competidors de les empreses, veure com interaccionen entre ells i elaborar d'estratègies òptimes en cada cas per estimular la competitivitat.
- Identificar les contribucions positives que les empreses realitzen a la societat desenvolupant una gestió socialment responsable i impulsant el desenvolupament d'instruments objectius que permetin mesurar i valorar les contribucions esmentades.
- Liderar equips multidisciplinaris i multiculturals, implementar nous projectes, coordinar, negociar i gestionar els conflictes.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.

### Economia

- Delegar la presa de decisions en els col·laboradors i proveir-los dels incentius necessaris perquè les decisions esmentades es prenguin en benefici de l'interès col·lectiu.
- Demostrar que es coneixen els processos d'implementació d'estratègies de les empreses.
- Identificar els competidors de les empreses, veure com interaccionen entre ells i elaborar d'estratègies òptimes en cada cas per estimular la competitivitat.
- Transmetre els objectius de l'empresa, del departament o de la feina que es desenvolupa d'una manera clara.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els principals sistemes de motivació disponibles a les empreses.
2. Aplicar els coneixements sobre estructures de mercat per identificar els competidors possibles de les empreses i la forma de competir entre elles.
3. Aplicar els processos de formulació d'estratègies a casos concrets.
4. Avaluar l'efecte de les diferents estratègies en la competitivitat de l'empresa.
5. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
6. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
7. Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
8. Classificar les diferents formes de competir d'una empresa.
9. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
10. Dissenyar polítiques de motivació eficients.

11. Enumerar els principals competidors d'una empresa.
12. Explicar l'origen i valorar la contribució de les empreses al benestar social.
13. Liderar equips multidisciplinaris i multiculturals, implementar nous projectes, coordinar, negociar i gestionar els conflictes.
14. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
15. Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
16. Relacionar l'estratègia empresarial amb els objectius de les empreses i el seu desglossament per departaments o unitats de treball.
17. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
18. Valorar críticament els problemes d'eficiència econòmica i de distribució de la riquesa generada per les empreses.
19. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.
20. Valorar la interacció entre la formulació estratègica i l'organització interna de les empreses.

## **Continguts**

### **TEMA I: La delimitació de l'organització**

- 1) El significat de propietat: quina rellevància té saber sobre qui recauen els drets de propietat?
- 2) Contractes incomplets i drets de propietat
- 3) Quan i com s'han de repartir / concentrar els drets de propietat?
- 4) Les diferents teories existents sobre els límits de l'organització

### **TEMA II: La Problemàtica de la Integració Vertical**

- 1) Integració vertical des de l'anàlisi dels drets de propietat
- Un model formal d'integració vertical (à la Hart).

### **TEMA III: Formes intermèdies de repartiment de drets de propietat entre empreses**

- 1) Aliances estratègiques
- 2) Els grups industrials: el Keiretsu japonès i el Chaebol coreà.
- 3) Contractes relacionals i la quasi-integració vertical. Les associacions de proveïdors.
- 4) Acords de cooperació entre empreses: joint ventures i franquícies.

### **TEMA IV: Assignació de drets residuals als treballadors: Empresa Cooperativa**

- 1) Problemàtica de la solució cooperativa (à la Hansmann)
  - 2) Les cooperatives de Mondragón.
- Participació dels treballadors i govern de l'empresa.
  - MCC i evolució del grup cooperatiu.
  - Reptes i exemples dins de l'MCC

## TEMA V: Quan els drets residuals s'assignen al capital

- 1) Separació propietat-control.
  - 2) Remuneració d'executius (à la Milgrom i Roberts)
  - 3) Control intern i control extern.
    - Els Consells d'Administració
    - Codis de Bon Govern
  - 4) Estructura financera i gestió.
    - Han de disposar els accionistes dels drets residuals?
    - El paper dels intermediaris financers
- i) Supervisió bancària i accionistes actius
  - ii) L'assignació contingent dels drets residuals

## TEMA VI: Formes mixtes de l'empresa capitalista, fundacions i altres formes organitzatives

- 1) "Valor per als accionistes" davant "riquesa per als stakeholders" (interessats)
- 2) La cogestió alemanya i el Main-Bank japonès.
- 3) El cas de les caixes d'estalvis.
- 4) BCorps i Noves formes organitzatives

## TEMA VII: Noves tecnologies i l'empresa

- 1) Capital humà, inversions específiques i propietat.
- 2) Societats de capital-risc.
- 3) Confiança, compromís i pressió social.

## Metodologia

El tipus de docència planificada per a l'assignatura és la docència presencial. Al llarg del curs es desenvolupen els diferents apartats del programa. Hi ha uns materials i activitats que s'han de treballar prèviament a les classes i que serviran per motivar i millorar la comprensió del tema. També per a cada tema es proposaran una sèrie d'exercicis o activitats per reforçar els continguts i es destinaran unes hores setmanals (tutories) per atenció individualitzada i la resolució de les dubtes que puguin sorgir. La metodologia docent proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol                                                                           | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                               |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                |       |      |                                                        |
| Classes Teoria                                                                  | 32,5  | 1,3  | 1, 2, 4, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20          |
| Discussió de casos i resolució d'exercicis                                      | 17    | 0,68 | 2, 4, 6, 13, 14, 17, 20                                |
| Tipus: Supervisades                                                             |       |      |                                                        |
| Tutories individualitzades al despatx del professor                             | 6     | 0,24 | 9, 13, 17                                              |
| Tipus: Autònomes                                                                |       |      |                                                        |
| Estudi de l'assignatura, elaboració del casos, exercicis i preguntes proposades | 88    | 3,52 | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19 |

## Avaluació

L'avaluació tindrà dos components:

1) L'examen final (avaluació individual i 35% de la nota). El examen constarà d'una part pràctica (problemes) i una part de continguts teòrics. L'estudiant necessita una nota mínima de 3/10 a l'examen final. Si no arriba a aquesta nota, no es podrà presentar a l'examen de reavaluació.

2) Avaluació continuada de les activitats suggerides durant el curs (65% de la nota). Aquesta avaluació continuada comprendrà: a) una prova parcial (avaluació individual) dels continguts del temes 1-3 i amb un pes del 30%, b) elaboració en grup i lliurament d'un exemple organitzacional a determinar i amb un pes del 15% i c) seguiment i participació activa a classe, en la discussió de casos, llistes de problemes en grup, i anàlisi de notícies, amb un pes del 20%. Cal l'assistència regular a classe. L'estudiant haurà d'haver participat/lliurat/realitzat un mínim del 60% de les proves per poder fer la mitjana dels diferents components de l'avaluació.

Tots els alumnes tenen l'obligació de realitzar les tasques avaluables. Si la nota de curs de l'alumne és 5 o superior, es considera superada l'assignatura i aquesta no podrà ser objecte d'una nova avaluació. En el cas d'una nota inferior a 3,5, l'estudiant haurà de repetir l'assignatura en el següent curs. Per aquells estudiants que la nota de curs sigui igual o superior a 3,5 i inferior a 5 podran presentar-se a la prova de recuperació. Els professors de l'assignatura decidiran la modalitat d'aquesta prova. Quan la nota de la prova de recuperació sigui igual o superior a 5, la qualificació final de l'assignatura serà d'APROVAT essent la nota numèrica màxima un 5. Quan la nota de la prova de recuperació sigui inferior a 5, la qualificació final de l'assignatura serà de SUSPENS essent la nota numèrica la nota de curs (i no la nota de la prova de recuperació). Un estudiant que no es presenta a cap prova evaluable es considera no evaluable, per tant, unestudiant que realitza alguna component d'avaluació continuada ja no pot ser qualificat com "no evaluable".

Calendari d'activitats d'avaluació: Les dates de les diferents proves d'avaluació (exàmens parcials, exercicis en aula, entrega de treballs, ...) s'anunciaran amb suficient antelació durant el semestre. La data de l'examen final de l'assignatura està programada en el calendari d'exàmens de la Facultat.

*"La programació de les proves d'avaluació no es podrà modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat pel qual no es pugui realitzar un acte d'avaluació. En aquest cas, les persones responsables de les titulacions, prèvia consulta al professorat i a l'estudiantat afectat, proposaran una nova programació dins del període lectiu corresponent."* **Apartat 1 de l'Article 115. Calendari de les activitats d'avaluació (Normativa Acadèmica UAB).** Els estudiants i les estudiantes de la Facultat d'Economia i

Empresa que d'acord amb el paràgraf anterior necessitin canviar una data d'avaluació han de presentar la petició omplint el document Sol·licitud reprogramació prova [https://eformularis.uab.cat/group/deganat\\_feie/reprogramacio-proves](https://eformularis.uab.cat/group/deganat_feie/reprogramacio-proves)

Procediment de revisió de les qualificacions: Coincidint amb l'examen final s'anunciarà el dia i el mitjà en que es publicaran les qualificacions finals. De la mateixa manera s'informarà del procediment, lloc, data i hora de la revisió d'exàmens d'acord amb la normativa de la Universitat.

Procés de Recuperació: *"Per participar al procés de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats que representi un mínim de dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul."* **Apartat 3 de l'Article 112 ter. La recuperació (Normativa Acadèmica UAB).** Els estudiants i les estudiantants han d'haver obtingut una qualificació mitjana de l'assignatura entre 3,5 i 4,9. La data d'aquesta prova estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que es presenti i la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari mantindrà la mateixa nota.

Irregularitats en actes d'avaluació: Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, *"en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0"*. Apartat 10 de l'Article 116. Resultats de l'avaluació. (Normativa Acadèmica UAB).

L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                  | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                          |
|--------------------------------------------------------|-----|-------|------|-------------------------------------------------------------------|
| Entrega problemes, presentació casos d'empresa, debats | 35% | 3     | 0,12 | 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 20                              |
| Examen Final                                           | 35% | 2     | 0,08 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 |
| Examen Parcial                                         | 30% | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3, 4, 8, 12, 16, 17, 18, 20                                 |

## Bibliografia

Es publicaran uns materials elaborats per l'equip docent i que estaran disponibles al campus virtual. Aquests apunts contindran també els exercicis i les activitats complementàries. No hi ha un llibre de text per a l'assignatura, però s'utilitzaran els següents llibres i articles:

BIBLIOGRAFÍA (revisat Juny 2022, edicions actualitzades a la disponibilitat més recent)

Dow, Gregory K. (2003) "Governing the Firm. Workers' control in Theory and Practice". Cambridge University Press.

Goergen, Marc (2018) "Corporate Governance. A Global Perspective", Cengage Learning EMEA.

Hart, Oliver (1995). "Firms, Contracts and Financial Structure". Oxford University Press.

<https://dx-doi-org.are.uab.cat/10.1093/0198288816.001.0001>

Salas, Vicente (2007). "El Siglo de la Empresa". Fundación BBVA, Bilbao.

<https://elibro.net/es/lc/uab/titulos/60301>

## **Programari**

Per al seguiment de el curs no es necessita cap programa especial. N'hi ha prou que es compti amb un paquet bàsic que inclogui un full de càlcul, un editor de textos i un programa per a presentacions.